

екологічним станом нашого міста, з анатомічною будовою людини та принципами гігієни. Кожен урок покликаний виховувати почуття милосердя, справедливості, любові до природи, до свого рідного краю.

Аналіз спецкурсів доводить, що дитина повинна перебувати під постійним впливом матеріальної і духовної культури свого народу. Це потрібно, насамперед, для найповнішого розкриття природних схильностей учнів, розвитку їх здібностей. Всі спецкурси мають величезні можливості для виховання духовної культури, подолання національного нігілізму і скептицизму.

Г.М. Мельничук

Аутентичні тексти в практиці викладання німецької мови як іноземної

На сучасному етапі побудови української моделі викладання іноземної мови велика увага приділяється гуманістичному аспекту навчального процесу, тобто відповідності цієї моделі насамперед інтересам і потребам учнів.

Виходячи з того, що іноземні мови - в нашому випадку німецька - пишуться в основному з практичних потреб, дидактика повинна враховувати в першу чергу мету, інтереси і попередні знання тих, хто вивчає іноземну мову. Іншими словами, вона має забезпечити формування навичок і вмій, які учень або студент буде спроможний реалізувати поза рамками навчального процесу. Саме тому читання текстів мовою оригіналу набуває особливого значення. Хоча цей факт ні в якому разі не означає, що навчання німецької мови зводиться до "курсу читання".

Мова йде про побудову орієнтованого на зміст дидактичного принципу, який виходить з аутентичних текстів і на базі цих текстів утворює систему завдань, спрямованих на мовлене висловлювання. Але треба підкреслити, що до аутентичних текстів треба підходити дуже уважно: не кожний аутентичний текст репрезентує країну, мова якої вивчається, однаковою мірою, не кожний текст однаково добре відповідає змісту навчання іноземній мові і не кожний текст виконує одну і ту ж саму дидактичну мету. Аутентичні тексти мають в при-
таманному їм культурному контексті певні завдання. Якщо виділити їх з такого контексту і перемістити в контекст уроку іноземної мови, їх функція і ефективність можуть в значній мірі змінитися.

Текст для читання є важливим аспектом повсякденної комунікації. У функціональному аспекті читання орієнтується не на тексти "цінної" літератури, а на розуміння текстів із сфери повсякденного життя.

Особливу роль відіграють дві категорії текстів:

а) "повсякденні" тексти, які регулюють ситуації повсякдення (об'яви, рецепти, знаки дорожнього руху, інструкції з експлуатації предметів побуту, розклад руху автобусів, залізничного транспорту і т.п.);

б) ділові тексти інформативного характеру (листи, —рекламні тексти, повідомлення, новини і т.п.).

"Повсякденні" тексти, які регулюють повсякденні ситуації в країні, мовою якої вивчається, можуть бути використані на занятті з іноземної мови в першу чергу для виконання мовно-функціональної мети, якщо, наприклад, йдеться про підготовку до перебування в іншомовній країні. Такі тексти містять в собі аутентичну інформацію про відповідну країну і спонукають учнів або студентів до порівняння з реаліями в Україні. Тексти цієї групи спроможні значно сприяти утворенню "аутентичної атмосфери", наприклад, в класі або в студентській групі стимулювати реалізацію мовних знань у ситуаціях, наближених до реальних.

Ділові тексти інформативного характеру можна з успіхом застосовувати тоді, коли змістовна структура заняття дозволяє учню або студенту із власного життєвого досвіду знайти зв'язок із змістом, вкладеним в тексти, а часткове нерозуміння інформації мотивує детальну роботу над текстом. У процесі читання учень відчуває потребу отримати значно більше інформації про іншомовну країну, якщо він хоче зрозуміти не тільки ситуативний контекст, але й факти, "цінне" в тексті.

Виходячи з дидактичної мети, такі тексти можуть бути адаптованими, але при цьому ні в якому разі не можна порушувати їх мовний реєстр і спрощувати зміст.

Робота з діловими текстами інформативного характеру може стимулювати дві мовні моделі:

■ персональну модель: Що означає інформація для мене?

■ свристичну модель: Чим відрізняється іншомовна країна від моєї?

Звідки походять ці розбіжності?

Розуміння тексту значною мірою визначається метою читання. Тільки на етапі володіння іноземною мовою доцільно читати аутентичні тексти з аналізом всіх деталей. Частіше працюють над глобальним читанням (основна орієнтація) або над селективним читанням (для розуміння певного аспекту змісту). Якщо іншомовні тексти розглядаються на заняттях з іноземної мови під такими

аспектами (глобальне, селективне читання), то від учнів не вимагається розуміння всіх деталей тексту.

Використання аутентичних іншомовних текстів на уроках іноземної мови бажано планувати так, щоб прогресія видів і категорій текстів виходила з циклічної тематичної прогресії. При такому плануванні прогресії учбового матеріалу зростають мовні вимоги як у сфері розуміння текстів (більш складний характер текстів), так і в сфері висловлювання.

Н.І.Ткаченко

Гуманізація внутрішкільного контролю

Сучасний етап розвитку освіти України в значній мірі залежить від ринку професіоналізму управлінської діяльності. Внутрішкільний контроль - як загальна частина системи управління також потребує переорієнтації на засадах гуманізації, оновлення системи взаємин між учасниками навчально-виховного процесу. Гуманізація внутрішкільного контролю повинна відбуватись кількома шляхами, серед яких головними, на наш погляд, виступають:

- поєднання контролю навчально-виховного процесу з компетентною методичною допомогою його учасникам;
- впровадження вчителю в практику своєї роботи досягнень психолого-педагогічної науки і передового педагогічного досвіду;
- створення умов розвитку взаємодопомоги, взаємовимогливості і взаємозавданості між членами педагогічного колективу;
- турбота про духовний потенціал шкільного учительства;
- побудова навчального процесу з урахуванням психолого-фізичних можливостей дітей, їх здоров'я, інтересів, потреб;
- створення атмосфери глибокої духовної спільності у стосунках учителів і учнів.

Досвід роботи педагогічного колективу авторської середньої школи №69 показує, що впровадження гуманізації внутрішкільного контролю дозволило значно підняти рівень професійної майстерності учителів.

Необхідною умовою професійного ставлення вчителя в школі стало залучення його до дослідницької діяльності, яку В.О. Сухомлинської називав першою сходинкою до педагогічної мудрості. Вчителі школи Тігійні Г.І., Полтавська Н.І., Гайдай Л.В., Копкіна Д.М., Проскурова І.П. працюють над науковими темами в тісному контакті з науковцями Криворізького